

מסורת הש"ס

(א) [צ"ק יב:] ויש"ן
(ב) ס"א ל"ג, א ס"א
(ג) ל"ג, ד תמורה ל"ג ע"ג
(ד) [ס"א] (ו) תמורה ל"ג
(ה) [דף פט:] (ז) [ס"א]
מתנת מנה

תורה אור השלם

1. לא תביא אתנן זונה
והחזיר כלב ביתי
אלהיה לכל נדר כי
תעצבת ואלהיה גם
שניהם: דברים כג יב
2. ואם ימנעו הבית
מלית משה ואלהיה
ושבנו הקרב אל ביתו
במבטא נפש איש לפי
אבלו תבטס על השפה
שמות יב ד
3. בחדש השני בארבעה
עשר יום בין הערבים
יעשו אותו על מצות
וקרבים יאכלוהו:
מגדבר יא יא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והשתא וכו'
על פסחו וכרבי אלמא:

מוסף רש"י

הרי אלו מותרין. לא
חיל עליהו אתנן (תמורה
ז'). בממנה זונה על
פסחו. הא דלעזרין
קרא למעוטי קדשים, כגון
מלית משה ואלהיה וכן
אמר לזונה הגלילי
והימני על פסחו באתנן.
וכיון דלא רבי רשאי
הא דלמנעו אחרים. אם
יטקו למנעו אחרים דבר
אלמא ממנו הוא ואלמא
ליחול עליה אתנן להכי
לעזרין לכל נדר להוציא
הנדר (שם). ואם ימנעו.
דריש הכי שנמנעו כיון
שאלו לו מה שאלו ביהו
מהיות משה החייהו
משה, שימנעו אחרים
עמו על פסחו וימנו לו
מעות, מכדי אכילה. אם
נמנעו הבית מכדי אכילה
יקבל חייו ומותו מן השם,
שאלו לו מה שאלו. לא
היחיהו משה, אם לא
עליו ללגותו מכדי אכילה
הוא והיחיהו משה, ולא
מכדי מקום. שאם וזה
לעשות סחורה וממנעו
כיון מכדי אומר מקום,
שאלו לו מה ליתן בו, אלו
ממנה אחרים על פסחו
צ"ק (שם).

מוסף תוספות

א. דמשמע אף הבשר
אינו מכור ליאכל ללוקח,
ואי כרבי' נהי דלא עלו
לבעלי' ליש חזרה ביה,
מצונו אדם מוכר כפורה,
מיהו הבשר למא לא תהא
קניה ללוקח. מוס' שאנן.

רבינו חננאל

אמר אביי אי לאו דאוקמה
(ר) (ואשרה) [ואשרה]
לאה דתנן בתמורה פ"ו
נזן חל מוקדשין באהנה
הרי אלו מותרין ובעפופת
אסורין כו', ומעשתי'ן הוה
למוקדשין מלמילח עלייהו איסור
אתנן ומחיר [כלב] מדכתיב לא
תביא אתנן זונה ומחיר
כלב ביתי א' עליהן לכל
נדר, ודרשין לכל נדר פרט
לנדר, כלומר כל דבר הנדור
ומקדש אין אתנן ומחיר חל
עליהן. אמאי בעי' קרא
למעוטי המוקדשין, תיפוק
ליה דכיון דאקדשינהו לאו
דידה אינן וקיימא לן אין
אדם אוסר דבר שאינו שלו.
ואוקמא ר' אושעיא בהא
מתני' בממנה לזונה על
פסחו ואליבא דרבי דאמר
המקדש פסחו

האשה פרק שמיני פסחים

צ.

עין משפט נר מצוה

בבא מ"י פ"ד מהלכות
אסורי ביאה הלכה
ד' טו סנה לאוין שטן:
בבא מ"י פ"ד מהלכות
ק"פ הלכה יא:
ל ג מ"י פ"ו מהלכות
ק"פ הלכה ג סנה
עשין רכד:
לא ד מ"י שם הלכה א
סנה שם:
לב ה שם הלכה ד:

רבינו חננאל (המשך)

משייר ביה בפסחו, ואם
ימנע אחר עמו וקח מעות
ממנו, אתנן המעות חולין
הן. ולזה הוצרכה המשנה
למנוח אצ"פ שבמנה הוונה
על פסחו ויש לו רשות,
לא נפסל הפסח ההוא
ואיצטריך קרא למעוטי
הוא דידה, ומעשתי'ן ליה
לכל נדר פרט לנדר,
והפסח הזה כבר נדור
ומפורש לשם פסח הוא.
והיוכן שנה רבי שמשייר
אדם בפסחו, דמניא ואם
ימנע הבית מהיות משה,
מכדי אכילה ולא מכדי
מקח. רבי אומר אף מכדי
אחרים עמו ומעות שבידו
חולין, דתקנתא דפסח הוא
שעל מנת כן הקדשו
ישראל את פסחיהו. ואמר
אביי אלא הא מתני'
הוינא מוקים לה בקדשים
קלים ואליבא דר' יוסי
הגלילי דאמר ממון בעלים
הן, כיון דאינן ממוניה
איצטריך קרא לכל נדר
פרט לנדר למעוטי הני
קדשים קלים, דלא חיל
איסור אתנן ומחיר עליהן.
והו הברייתא דקתני ומעות
שבידו חולין לא הייתי
ממניה דרבי, אלא הייתי
אומר דבפסח לא משייר
איניש אבל במעות ודאי
משייר איניש, דכי מפרשי
אדעתא דרבי מפרשי להו
שמשי'ן בדעתו וכו' לא
יהיו דמי הכבש אלא
אלו לא חתול ולא יתר,
ויכן שהיו יתר ואוסף,
אין פחות וישאר לי.
(א) והשתא דאוקמי ר' אבא
אושעיא להדיא רבי אבא
נמי מוקימנא לה לאה
מתנתא דרבי, ולא משייר
איניש בפסח אבל במעות
משייר איניש. לפיכך תני
מעות שבידו חולין והא
ברייתא כר' יוסי הגלילי לא
מצינא קומקא לה דקתני
והמכור עולתו לשלימי לא
עשה [כלום]. והא ברייתא
דקתני אם ימנעו הבית
(חולקת) רבנן
ורבי, חלקן רבה ור' וירא
עלה, חד אמר למנות עמו
אחר בפסח וליטול ממנו
מעות לקנות בהם עצים
לצלוחו דרבי הכל מותר,
דכי גופיה דפסח הוא, כי
פליגי לקנות מן המעות
מזה ומורו כו'. וחד אמר
מזה ומורו דרבי הכל
מותר, כי פליגי לקנות מן
המעות חלקן או טלית,
רבנן סברי מהיות משה
החייהו לשה, ורבי סבר
כי כתיב מהיות שה משה
כתיב, הויה עצמן מן
השה. וירושלמי ר' אלעזר
ב"ש ר' אושעיא תנאי
בשרי' הוא שיהי' (זר) [זר]

כ"י פלגי' במצוה ומורו. להאי
לישנא צריך לומר דר' דלתנן
אמיא כרבי יוסי הגלילי דאמר קדשים
קלים ממון בעלים הוא להכי איצטריך
לכל נדר אלא כרבי לא מתוקמא
כיון דסבר להאי לישנא דפסח לא
משייר אלא במנה ומורו לחזיה
ומיהו ההיא דלעיל דקתני מעות
שבידו חולין היינו חולין לענין מנה
ומורו דכרבי יוסי הגלילי לא
מיתוקמא דקתני לא עשה ולא כלום א':
החיה עצמן משה. תימה
כיון דמקרא נפיק
מה צריך לטעמא שעל מנת כן
הקדשו ישראל פסחיהו ויש לומר
דקא משמע לן קרא דדעתו לך:
מוחוסר

עשה ולא כלום והשתא דאוקמיה רבי אושעיא להדיא בממנה זונה על פסחו
ורבי היא ש"מ דסבירא ל' אפילו בפסחו משייר איניש מאי היא דרבי אושעיא
דתנן ^זנתן לה מוקדשין באתננה הרי אלו מותרין עופות דחולין הרי אלו
אסורין שהיה בדין ומה אם מוקדשים שהמום פוסל בהן אין אתנן ומחיר חל
עליהן עופות שאין המום פוסל בהן אינו דין שאין אתנן ומחיר חל עליהן ת"ל
יכלל נדר לרבות את העופות ^{ק"ו}למוקדשין מעתה מה עופות שאין המום
פוסל בהן אתנן ומחיר חל עליהן מוקדשין שהמום פוסל בהן אינו דין שאתנן
ומחיר חל עליהן ת"ל לכל נדר פרט לנדר אלא טעמא דכתב רחמנא
נדר הא לאו הכי הוה אמינא מוקדשים חל איסור אתנן עליהן והא אין אדם
אוסר דבר שאינו שלו א"ר אושעיא בממנה זונה על פסחו ורבי היא מאי רבי
דתנא ^{כ"ו}אם ימנעו הבית מהיות משה החייהו משה מכדי אכילה ולא מכדי
מקח רבי אומר אף מכדי מקח שאם אין לו ממנה אחר עמו על פסחו ועל
חגיגתו ומעות שבידו חולין שעל מנת כן הקדשו ישראל את פסחיהו רבה ורבי
זירא חד אמר בעצים לצלייתו כולי' עלמא לא פליגי דכיון דתקנתא דפסח
הוא כגופא דפסח דמי כי פליגי במצוה ומורו רבנן סברי הא אכילה אחריתי
היא ורבי סבר כיון דהכשירו דפסח הוא כגופא דפסח דמי וחד אמר במצוה
ומורו נמי כולי' עלמא לא פליגי דכתיב ^{כ"ז}על מצות ומורורים יאכלוהו דכיון
דמכשירין דפסח נינהו כפסח דמי כי פליגי ליקח בו חלק ליקח בו טלית
רבנן סברי מהיות משה אמר רחמנא החייהו לשה ורבי סבר החיה עצמן
משה ולאביי דאמר אי לאו דאוקמיה רבי אושעיא להדיא בממנה זונה על
פסחו ורבי היא הוי מוקמינן לה בקדשים קלים ואליבא דר"י הגלילי דאמר
קדשים [קלים] ממון בעלים הוא אבל בפסח לא משייר איניש הא קתני בהדיא
שעל מנת כן הקדשו ישראל את פסחיהו אימא שעל מנת כן הקדשו ישראל
מעות פסחיהו: **בתנאי' יב שראה שתי ראיות שוחטין עליו בשביעי ראה**
שלוש שוחטין עליו בשמיני שלו שומרת יום כנגד יום שוחטין עליה בשני
שלה ראתה שני ימים שוחטין עליה בשלישי והזבה שוחטין עליה בשמיני:
גמ' אמר רב יהודה אמר רב יושחטין וזורקין על טבול יום יומחוסר כפורים
ואין

צריך לפסח: **מכדי אכילה.** אם יחסר לו מעות שאין לו צמה ליקח צורכי אכילה הפסח כגון עצים ללגותו רשאי הוא למוכרו: **ולא מכדי מקח.**
שאלו אין לו מעות לחסורא אינו רשאי למוכרו פסחו לך: **נו"ע לא פליגי.** דיכול להימנות אחרים ליקח במעות עצים: **החייסו לשה.** עשה
צורכי הפסח מן המעות: **ולאביי דאמר.** לעיל אליבא דרבי בפסח לא משייר איניש לא קתני שעל מנת כו' אלמא פסח גופיה ממון בעלים
הוא: **אימא מעוטי פסחיהו.** זה שנמנה מעוטי פסחו ונתן לו מעוטי חולין היו נתן לו צמחיהו מעוטי פסחו הכי יכול ליקח צמח טלית ונתן לו חלק
של פסחו צמחיהו חולין הן שעל מנת כן הקדשן שאלו ראה ליתם צמחיהו יתם: **בתנאי' יב שראה שתי ראיות.** שטומאטו טומאת
צבעה ואינו טעון קרבן: **שוחטין עליו בשביעי.** ואע"פ שלא העריצו שמו דהא חזי למיכל לאורחא: **ראה שלש.** דלא חזי למיכל עד דמייתי
כפרה: **שוחטין עליו.** אם חל שמיני שלו צערב הפסח ואפילו לא הביא כפרו ומצינא לאחר מיכן דמוחוסר כפורים דמי עשה דשאלמה כדאמרן
בתמירי שחט (נעיל נט): **שומרים יום כנגד יום.** הויהא יום אחד בתוך אחד עשר ימים שצין נדה לנדה דנעיא לפסור יום המחרת שוחטין
עליה ציום ספירה דכיון שספרה מקאת היום מותרת לטבול ואף על פי שמוחוסרת הערב שמש שוחטין עליה: **והזבה.** שראתה שלשה רזופים
בתוך אחד עשר יום וצריכה לפסור צבעה נקיים להביא קרבן שוחטין עליה צמימי ותציא כפרתה קודם שחשך ותאכל: **גמ' ואין**

מפרשי [את פסחו וזה מפרשי את מעוטי ממה אותו על שלו והמעות יוצאין לו] חולין מאיליהו, ואקשינן על אביי דאמר
אפילו לרבי בפסח לא משייר איניש, והא קתני בהדיא על מנת כן הקדשו ישראל את פסחיהו, ושני אימא שעל מנת
[כן] הקדשו ישראל מעות פסחיהו. **בתנאי' יב שראה שתי ראיות שוחטין עליו כו'.** אמר רב יהודה אמר רב שוחטין
זורקין על טבול יום, דאע"פ דמוחוסר ערב שמש, שמשא ממילא ערבא. ועל מחוסר כפרה בשמסר קינו לבי"ד של כתיבים.

(א) נראה לפי הענין כי אחר וישאר לו צ"ל הדבור לפיכך מני מעות כו' והדבור והשתא דאוקמיה ר' יוסי אחר סוף הדבור ומלפני שירות כ"ז ונדפס.